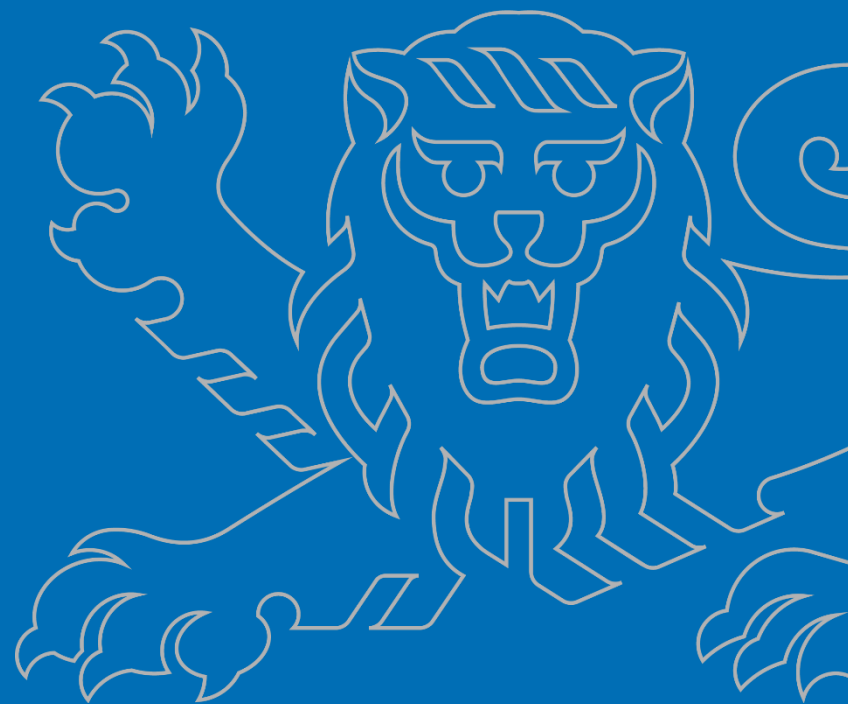

SISEMINISTEERIUM

Ülevaade riigiplaani reformist, rahvusvahelise kaitse- ja rändevaldkonna arengutest

Siseministeerium 2026

Teemad

1. Riigiplaani reform
2. Varjupaiga- ja rändehalduse õigustiku reform
 - VRKS eelnõu
 - Rakendamise seis
3. Solidaarsusmehhanism
4. Ajutine kaitse

Riigiplaani reform

❖ Millega on tegu?

- Riigiplaan ehk 2028-2034 riiklik ja piirkondlik partnerluskava. Iga liikmesriik teeb oma riigiplaani.
- Kõik poliitikavaldkonnad on edaspidi koos.

❖ Miks on vajalik?

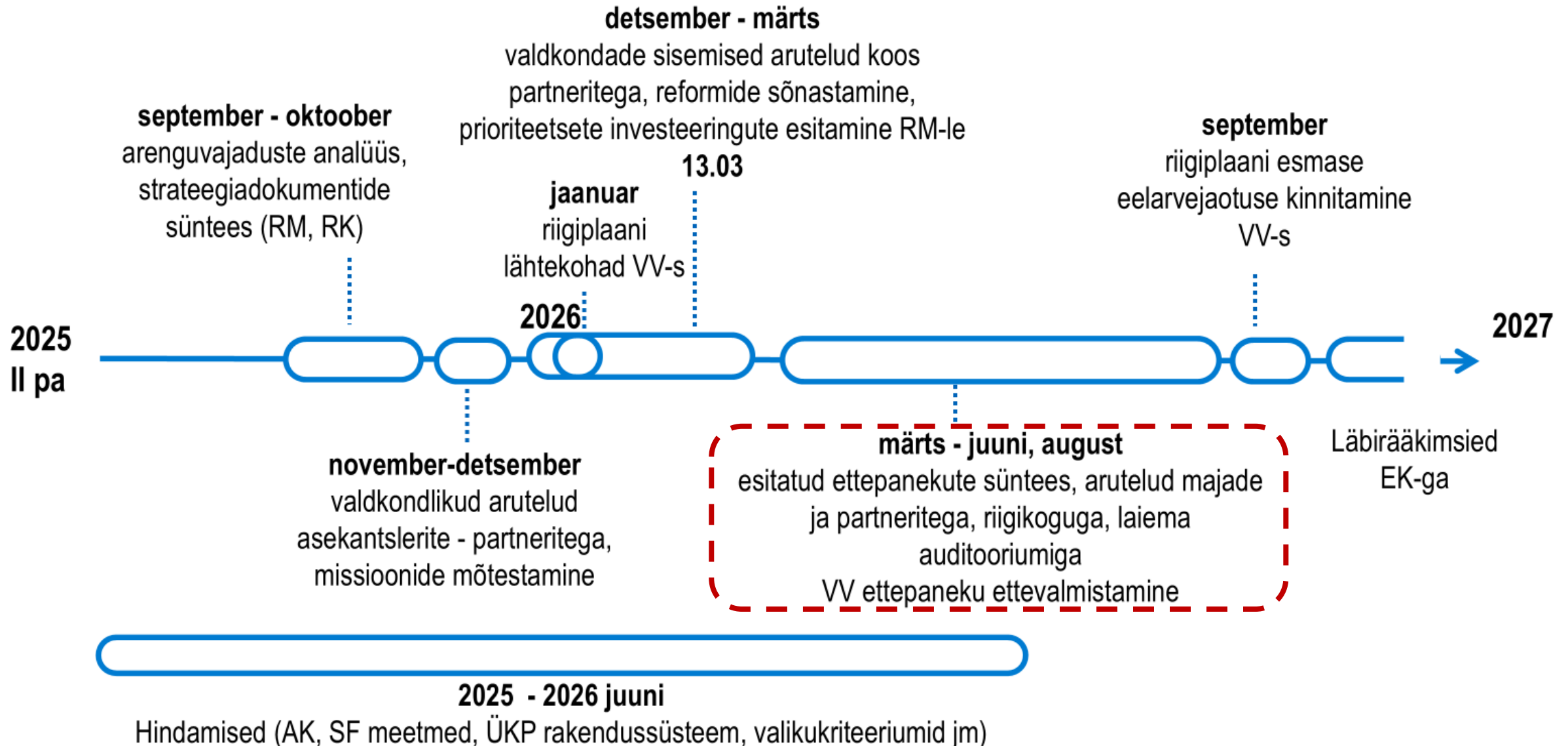
- Planeeritakse kõikide EL poliitikavaldkondade elluviimiseks mõeldud vahendid.
- Senised fondid (sh AMIF) pannakse kokku üheks Euroopa fondiks ja iga riik peab tegema Euroopa vahendite rakendamiseks oma riigiplaani.
- EL toetus edaspidi 60% ja kaasfinantseerimine peab olema 40%.
- Rahalised vahendid saadakse tulemuste eest, mis on riigiplaanis välja toodud. Kulupõhiselt enam ei arveldata.

❖ Kes teevad?

- Ministeeriumid koos oma partneritega Rahandusministeeriumi ja Riigikantselei juhtimisel.
- Valitsus langetab otsuse septembris, kuidas riigiplaani vahendid suunatakse.

❖ Kättesaadav: Riiklik partnerluskava 2028-2034 | Rahandusministeerium (taotlustele saab anda tagasisidet **5. juunini**)

2028-2034 riigiplaani koostamise ajakava

SIM rände- ja piirivaldkonna taotlused riigiplaani

❖ **Varjupaik, seaduslik ränne ja tagasisaatmine on koos**

❖ **Väljakutse:**

- Vajalik suurendada võimekust rändevoogudega toime tulla
- Välismaalaste kiire ja tõhus tagasisaatmine/koostöö kolmandate riikidega
- Vajadus suurendada rände eel- ja järelkontrolli võimekust
- Välismaalastele vajalike teenuste pakkumine
- EL uute infosüsteemide rakendamine, andmevahetus, koostöö EL liikmesriikidega ja ametitega

SIM rände- ja piirivaldkonna taotlused riigiplaani

❖ Milliseid lahendusi pakume?

➤ Seadusliku rände valdkonna arendamine

- Koolitused, IT süsteemide arendused, infopäevad.

➤ Rahvusvahelise kaitse valdkonna arendamine

- Menetlusvõimekus, teenused, koolitused, IT süsteemide arendused, vastuvõtuvõimekus.

➤ Ebaseadusliku rände haldamise võimekuse suurendamine

- Kinnipidamise võimekus, menetlusvõimekus, ennetusvõimekus, IT süsteemide arendus, teenused, koostöö kolmandate riikidega.

SIM rände- ja piirivaldkonna taotlused riigiplaani

❖ Piiri ja viisadega seotud väljakutsed:

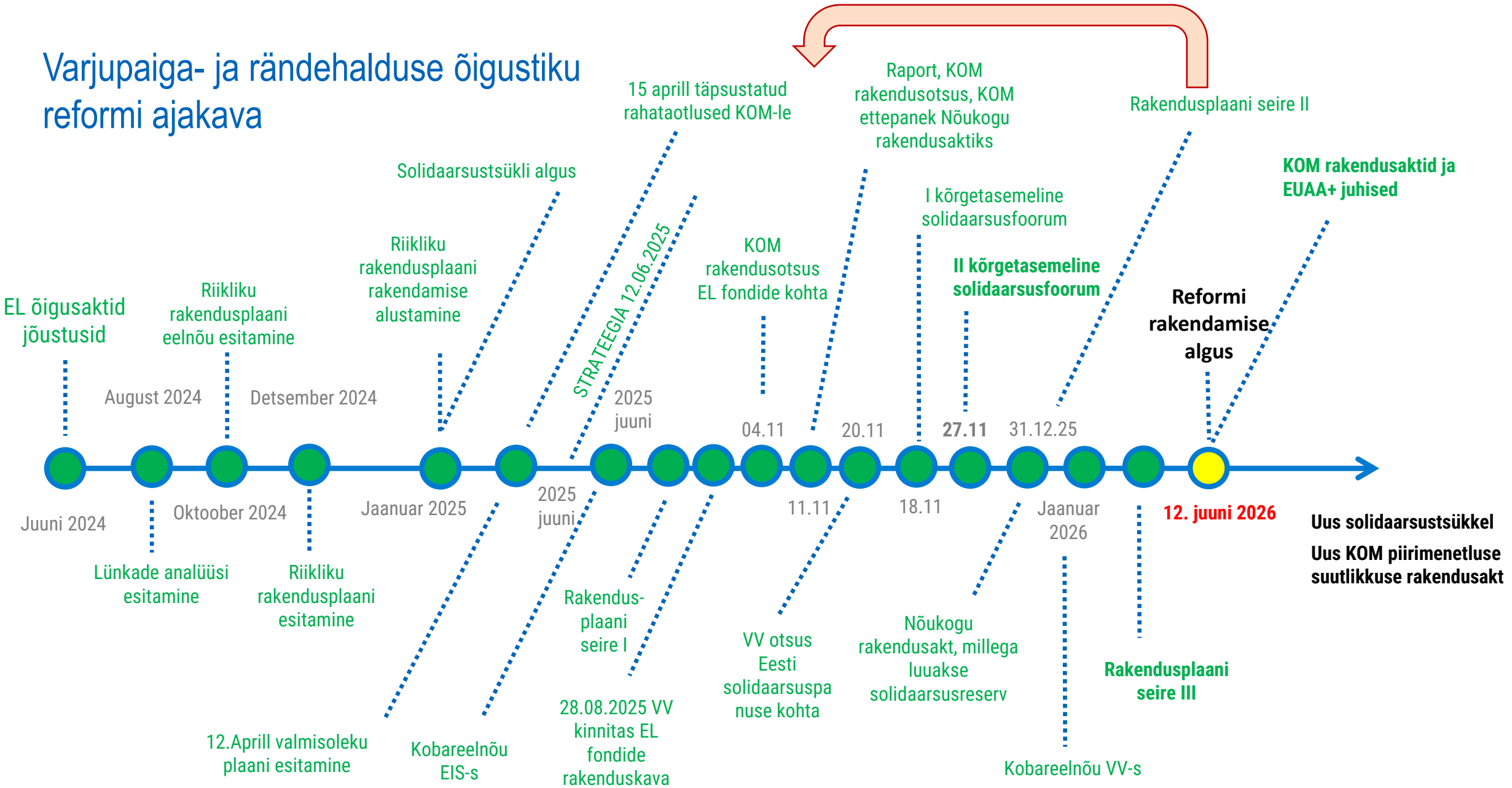
- Euroopa Liidu, Schengeni ja NATO välispiiri tõhus valvamine
- Sujuva ja inimsõbraliku piiriületuse korraldamine
- EL ühise viisapoliitika rakendamine
- EL uute infosüsteemide rakendamine, andmevahetus
- Digitaalse reisisidokumendi kasutusele võtmine
- Kriisideks valmisolek

SIM rände- ja piirivaldkonna taotlused riigiplaani

❖ Piiri ja viisadega seotud lahendused:

- **EL piirihalduse strateegia rakendamine ning riigipiiri valvamise ja kaitsmise suutlikkuse tõstmine**
 - Tehniline seire, mehitamata õhusõidukite kasutamine, MÕS tuvastamine ja alla toomine
 - Piirikontrolli automatiseerimine, uute EL infosüsteemide kasutuselevõtt, olemasolevate arendamine ja riskasutamine, seadmete uuendamine
 - Kriisideks valmisoleku tagamine
- **EL ühise viisapoliitika elluviimise toetamine ja tugevdamine SiMis, VäMis ja nende valitsemisalades**
 - Infosüsteemide arendused, seadmete uuendamine, koolitused
- **EL reisidokumentide digiteerimine**
 - Infosüsteemide arendused, seadmete soetused
- **Schengeni kompensatsioonimeetmete sh politsei- ja piirikoostöö teabevahetuse võimekuse arendamine**

Varjupaiga- ja rändehalduse õigustiku reformi ajakava

VRKS ja teiste seaduste muutmise eelnõu 831SE

- ✓ 09.märts – PÕSK
- ✓ 17.märts – PÕSK
- ✓ 25.märts – I lugemine
- ✓ 09. aprill – Muudatusettepanekute esitamise tähtaeg
- ✓ 10. aprill – Huvirühmade arvamuste tähtaeg
- ✓ 20.04 ja 21.04 – PÕSK
- ✓ 04.- 05.05 – PÕSK
- ✓ 13.05 – II lugemine
- ✓ 18.05 – III lugemine
- ✓ 25.05 – President kuulutas välja
- 12.06 – Uue õigustiku rakendamine

Kokku 15 uut
rakendusmäärust (13 kohe
ja 2 hiljem)

- 2 VV
- 5 SIM määrust
- 3 SOM määrust
- 2 KUM määrust

Varjupaiga- ja rändehalduse õigustiku reformi rakendamine

❖ Peamised tegevused:

- Taristu
- IT projektid
- Juhendid
- Värbamine
- **Õigusteenus**

- Otsused on tehtud ning pakkujatele on otsused tutvumiseks saadetud.
- Vaidlustamise tähtaeg 5. juuni ja 8. juuni lepingute väljastamine.

❖ **Euroopa Liidu rändereformi rakendamine Eestis** – SIM on koostamas reformi rakendamisest ülevaadet raportit kujul

Solidaarsusmehhanism ja Eesti panus

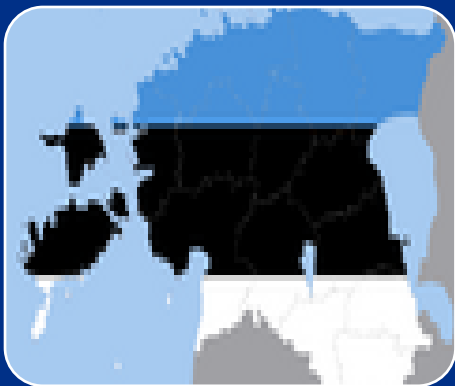
- ❖ Solidaarsusreservi kasutamine alates **12.06.2026**.
- ❖ EL 2026 solidaarsusreservi panused 21 000 ümberpaigutamist ja 420 miljonit eurot.
- ❖ Eesti panus:
 - 280 000 eurot rahalist abi;
 - 280 000 euro väärtuses alternatiivseid meetmeid.
- ❖ **Eesti panus** läheb suure tõenäosusega 100% rahalise abina **Hispaaniale**.
- ❖ 2027. aasta solidaarsustsükkel on ettevalmistamisel:
 - Blueprint võrgustik koostab rändearuannet perioodi 1.07.25-30.06.26 kohta
 - Uus KOM ettepanek ja NK otsus 15.10.2026

Ajutine kaitse

Euroopa Liit

- Ajutine kaitse kehtib kuni 4.03.2027.
- Komisjon soovib teha **ettepanekut pikendada ajutist kaitset kuni 2028. märtsini**, vähendades ajutise kaitse skoopi.
- Komisjon on loomas **vabatahtliku tagasipöördumise ja Ukraina taastamise programmi** ning selle pilootprojekti.

Eesti

- 30 153 kehtivat elamisluba AJK alusel, 6465 üle läinud muudele alustele.
- Oleme alustanud **AJK-st väljumise strateegia** koostamisega lähtuvalt Nõukogu 16.09.2025 soovituselt.
- Osaleme **vabatahtliku tagasipöördumise ja Ukraina taastamise pilootprojekti väljatöötamises**.

SISEMINISTEERIUM

Aitäh!

